

**Zápis z jednání
Výboru pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA 21 Zastupitelstva
Kraje Vysočina č. 6/2022
konaného dne 19. 10. 2022**

Přítomni:

1. Martin Hyský (předseda)	4. Josef Homolka
2. Karel Borek	5. Jiří Antonů
3. Jan Brožek	

Nepřítomni (omluveni):

1. Ludmila Řezníčková	6. František Mládek
2. Monika Oborná	7. Josef Číž
3. Jiří Pykal (místopředseda)	8. Martin Mrkos
4. Ladislav Stalmach	9. Iveta Fryšová (tajemnice)
5. Petr Ryška	

Hosté:

1. Pavel Hájek (radní kraje)
2. Petr Holý (KrÚ, odbor regionálního rozvoje)
3. Eva Horná (KrÚ, odbor životního prostředí a zemědělství)
4. Roman Slouka (KrÚ, odbor životního prostředí a zemědělství)
5. Barbora Švíková (KrÚ, odbor životního prostředí a zemědělství)
6. Monika Kučerová (KrÚ, odbor územního plánování a stavebního řádu)
7. Eva Neuwirthová (KrÚ, odbor sekretariátu hejtmána)
8. Stanislav Cetkovský (ČEZ Obnovitelné zdroje, s. r. o.)
9. Adam Svoboda (ČEZ Obnovitelné zdroje, s. r. o.)
10. David Petrák (ČEZ Obnovitelné zdroje, s. r. o.)

Program:

1. Zahájení jednání, schválení programu, kontrola zápisu;
2. Obnovitelné zdroje a úspory energií:
 - problematika obnovitelných zdrojů ve vazbě na území Kraje Vysočina,
 - územní limity umístování obnovitelných zdrojů (Strategie ochrany krajinného rázu),
 - úspory energií na majetku kraje;
3. Vyhodnocení Plánu Zdraví 2030 pro Kraj Vysočina za rok 2021;
4. Program Podzimní školy NSZM ČR;
5. Příklady dobré praxe v soutěži o NEJpraxi NSZM ČR;
6. Konference NSZM ČR 2023 v Brně;
7. Diskuze, různé;

8. Závěr.

1. Zahájení jednání, schválení programu, kontrola zápisu

Martin Hyský, předseda Výboru pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA 21 Zastupitelstva Kraje Vysočina, přivítal všechny přítomné a zahájil jednání. Dle počtu přítomných členů konstatoval, že výbor není usnášeníschopný.

Na základě požadavku z minulého zasedání výboru byl na program zařazen bod Obnovitelné zdroje a úspory energií, ke kterému byli přizváni zástupci společnosti ČEZ Obnovitelné zdroje, s. r. o.

Z důvodu technických problémů byl předřazen bod programu č. 3 před bod č. 2.

2. Vyhodnocení Plánu Zdraví 2030 pro Kraj Vysočina za rok 2021

Petr Holý sdělil, že se jedná o dobrovolný závazek kraje v oblasti zdraví. Cílem je dosažení co nejkvalitnějšího života pro obyvatele na území našeho kraje. Pozitivním působením na správnou životosprávu a další preventabilní faktory můžeme docílit prodloužení délky života obyvatel ve zdraví, a tím snižovat náklady na zdravotnickou péči. Program Zdraví 2030 je střednědobý plán pro období 2021 – 2025. Program byl schválen na konci roku 2020 a je rozdělen do 8 prioritních cílů. Při naplňování cílů probíhá spolupráce napříč odbory a dalšími organizacemi např. BESIP, SZÚ, KHS. Prioritní cíle jsou rozpracovány do jednotlivých aktivit. V reakci na situaci s COVID-19 došlo k rozšíření preventivních aktivit v Oblasti infekčních onemocnění. Následně popsal jednotlivé oblasti:

1. Prioritní cíl – Zdravější životní styl – vydání brožury Chci zůstat doma, která obsahuje informace k životu v seniorském věku. Ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem byla připravena osvětová kampaň Společně proti nadváze a obezitě a Pohyb a výživa v prevenci obezity.
2. Prioritní cíl - Zdravé stárnutí – došlo ke spuštění webových stránek Vysočina pečuje (www.vysocinapecuje.cz), podpora Senior pointů. BESIP připravil přednášky k bezpečnému chování za volantem.
3. Prioritní cíl - Zdravý start do života, děti a mládež – akce Volný čas není nuda, která se uskutečnila ve všech okresních městech. Seminář pro Zdravé školy s názvem Bezpečnost a zdraví, to nás ve škole baví! - hlavní téma Covid-19 – psychický dopad na žáky a učitele, pohyb, hygiena, kyberbezpečnost, význam a mýty očkování a zdravé stravování. Metodická pomoc školním jídelnám – projekt Zdravá jídelna.
4. Prioritní cíl - Snížení výskytu poranění způsobených násilím a úrazy - kampaň „Bud' safe!“ - videa natočená známým influencerem Janem Hanko. Projekt "Program prevence dětských úrazů v Kraji Vysočina".
5. Prioritní cíl - Snížení výskytu neinfekčních nemocí – SZÚ realizoval projekt „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením“. V rámci Dnů zdraví proběhly interaktivní akce ve školách. Kraj Vysočina podporuje síť paliativní péče a odborné poradenství organizace Mezi stromy pomáhající onkologicky nemocným v Havlíčkově Brodě.
6. Prioritní cíl - Mobilizace partnerů pro zdraví - účast na setkání Zdravých krajů, koordinátor MA21 Kraje Vysočina se také účastnil Školy Zdravých měst, která se pořádá 3x ročně. Propagace na webových a facebookových stránkách Zdravého kraje.
7. Prioritní cíl - Zdravé místní životní podmínky - 1. místo v soutěži Úřad na cestě k rovnosti. Finanční podpora pěti poradenských míst Center pro osoby se zdravotním postižením a specializovaná centra pro smyslově postižené. Dokončení transformace Domova Kamélie Křižanov, Domova Háj.
8. Prioritní cíl - Prevence infekčních nemocí – SZÚ předával informace v rámci výuky na středních školách. Krajská hygienická stanice stanovovala protiepidemická opatření

v různých zařízeních zdravotní péče a sociální péče, u jednotlivých fyzických osob, zajišťovala konzultace, edukace.

3. Obnovitelné zdroje a úspory energií

Martin Hyský uvedl, že v rámci tohoto bodu bude řešena problematika obnovitelných zdrojů ve vazbě na území Kraje Vysočina, územní limity umístování obnovitelných zdrojů a úspory energií na majetku kraje.

Stanislav Cetkovský podal informaci, že skupina ČEZ přijala v loňském roce vizi Čistá energie zítřka. V současné době má organizace 53 větrných elektráren v Německu a jedna se nyní staví ve Francii. S ohledem na zajištění energetické bezpečnosti a požadavky dekarbonizace by společnost ČEZ Obnovitelné zdroje ráda rozšířila výrobní kapacity také v České republice. Na základě jednání s radou kraje byl zpracován potenciál Kraje Vysočina – GAP analýza. Byly popsány jednotlivé vrstvy limitujících faktorů. Vzhledem k tomu, že Česká republika má omezenou kapacitu distribuční soustavy, která je dimenzovaná na centralizované zdroje, tak v periferních oblastech je kapacita nedostatečná. Z toho důvodu je účelné kombinovat větrné a fotovoltaické elektrárny. Kraj Vysočina má velký potenciál z hlediska větrné energetiky, ale je zde řada limitujících faktorů. Pro společnost ČEZ Obnovitelné zdroje je zásadní jednat v souladu a se zájmy místních municipalit a územně plánovací dokumentací kraje. Obci je nabízen za vklad do základního kapitálu podíl na větrné elektrárně, obec má podíl na zisku a je spolujednatelem, má možnost vstupovat do projektu. Obec je aktivním partnerem. Společnost plánuje nabízet elektřinu také právníkům osobám a pracuje na konceptu prodeje elektřiny do domácností, na toto však v současné době není připravena legislativa. Velkým tématem jsou také energetické komunity.

David Petrák seznámil členy výboru s výstupy GAP analýzy. Pohovořil o limitech, které ovlivňují umístění větrných elektráren, v návaznosti na Kraj Vysočina. Kraj Vysočina je z hlediska umístění větrných elektráren velmi specifický. Zásadní jsou tyto faktory:

- větrné podmínky – ty jsou v Kraji Vysočina ideální;
- konfliktnost s ochranou přírody a krajiny – veškeré chráněné oblasti včetně jejich ochranných pásem jsou považovány za nevhodné, s ohledem na legislativní podmínky jsou uvažovány větrné elektrárny 125 metrů od hranice lesa;
- vzdušný prostor – Kraj Vysočina je velmi ovlivněn leteckými koridory a radary, přes 50 % území kraje je z tohoto hlediska nevhodné pro umístění větrných elektráren;
- vzdálenost od obydlených míst, infrastruktury a komunikací.

Nejlepší z hlediska umístění větrných elektráren je oblast Jemnicka, oblast jižně od Jihlavy, mikroregion Žďársko a oblast Havlíčkova Brodu a Chotěboře.

Eva Horná popsala kompetence odboru životního prostředí a zemědělství v této oblasti a sdělila, k jakým obnovitelným zdrojům se odbor vyjadřuje. Mimo větrných a fotovoltaických elektráren jsou to také bioplynové stanice, malé vodní elektrárny a agrovoltaické elektrárny. Bioplynových stanic je v Kraji Vysočina cca 70 a tento počet se v posledních letech nemění, dochází pouze k modernizaci a zefektivňování. Za poslední 2 roky byly vydány čtyři souhlasy o odnětí ze zemědělského půdního fondu v souvislosti s plánovanou výstavbou fotovoltaických elektráren. V územních plánech jsou řešeny u 20 obcí. Žadatelům jsou poskytovány nejčastěji tzv. předběžné informace – konzultace na bázi osobního jednání, e-mailové komunikace. Koncepčním materiálem je Strategie ochrany krajinného rázu, který je volně dostupný na webových stránkách kraje. Co se týče agrovoltaických elektráren, eviduje krajský úřad pět žádostí o souhrnné vyjádření. Větrné elektrárny – v poslední době byly podány dvě žádosti o předběžnou informaci na základě osobní konzultace, jedna žádost byla podána písemně.

Roman Slouka doplnil, že u fotovoltaických elektráren je limitující odnětí ze zemědělského půdního fondu, ochrana krajinného rázu, případně proces EIA. U vysokých větrných elektráren je limitujícím faktorem ochrana krajinného rázu, ochrana ptáků a dalších chráněných druhů a proces EIA. Od roku 2015 je v procesu EIA povinností přihlížet také k názorům veřejnosti, tzn. po odborném vyhodnocení je třeba věc prodiskutovat a zajistit si souhlas veřejnosti. Strategie ochrany krajinného rázu obsahuje mimo jiné metodickou část, která by měla projektantům poskytovat návod, jak při plánování postupovat. Odbor životního prostředí a zemědělství se z pohledu státní správy a poskytování tzv. předběžných informací nebrání posuzování kauzálních případů. V souvislosti se změnou stavebního práva bude pravděpodobně již od příštího roku vydáváno jednotné environmentální stanovisko – ke všemu by byl příslušný krajský úřad, který by vydal jednotné stanovisko.

Monika Kučerová doplnila informace z hlediska územního plánování a stavebního práva. Dle současné legislativy se větrné elektrárny posuzují jako stavby nadmístního významu. Větrné elektrárny, fotovoltaické elektrárny a ostatní zdroje jsou výrobní elektřiny, nejsou součástí infrastruktury, to znamená, že se mohou umísťovat pouze na plochách k tomu určených. Výstavba větrných elektráren musí být schválena v ZUR – v dokumentaci vyššího významu, podle kterého se následně mění územní plány obcí. Změna ZUR je poměrně zdoluhavý proces.

Následovala rozsáhlá diskuse, ve které byly řešeny především zásady územního rozvoje, proces EIA, proces žádosti, výška větrné elektrárny, kdo je oprávněným investorem, zábor zemědělského půdního fondu, atd.

Z dalšího jednání se omluvil a odešel člen výboru Jan Brožek.

Martin Hyský sdělil, že členům výboru bude společně se zápisem zaslán materiál, který projednala rada kraje, a který se týká úspor energií v příspěvkových organizacích Kraje Vysočina.

Členové výboru vzali předložené informace na vědomí.

4. Program Podzimní školy NSZM ČR

Petr Holý sdělil, že Podzimní škola NSZM ČR se uskuteční ve dnech 9. – 11. listopadu 2022, registrace je již spuštěna. Členové výboru se mohou zaregistrovat na Úvodní seminář, zbytek programu je určen pro koordinátory a politiky Zdravých měst. Registrace je možná zde: <https://www.zdravamesta.cz/cz/akce/podzimni-skola-zdravych-mest-2022> a bude ukončena 2. 11. 2022 ve 12:00.

5. Příklady dobré praxe v soutěži o NEJpraxi NSZM ČR

Petr Holý informoval, že Kraj Vysočina přihlásil do soutěže, kterou vyhlašuje NSZM ČR, dvě aktivity: Vysočina v pohybu (cílem bylo po covidu motivovat lidi k pohybu a zpropagovat dlouho zavřená sportoviště) a Monitoring cyklistů a pěších pro efektivnější investice (12 lokalit je monitorováno pomocí sčítačů). 1. 11. odstartuje hlasování veřejnosti, které poběží do 12. 12. 2022.

6. Konference NSZM ČR 2023 v Brně

Petr Holý podal informaci, že konference se uskuteční 26. a 27. ledna 2023. Konference je zdarma a je určena pro všechny zájemce zejména z územní veřejné správy a spolupracujících institucí a organizací. Na programu bude:

- investice obcí v těžké době - vliv inflace, spolupráce s developery, PPP projekty, atd.;

- kaleidoskop inspirací - ukázková řešení z obcí k participaci, plánování a rozvojovým tématům;
- energetika v obcích - nová technická řešení, příklady komunitní energetiky, finanční zdroje, atd. Program konference je ke shlédnutí zde: <https://konference2023.zdravamesta.cz/>.

7. Diskuze, různé

Termín příštího zasedání výboru byl stanoven na **středu 23. 11. 2022 od 15:00 hodin**.

8. Závěr

Martin Hyský poděkoval všem přítomným za účast a ukončil zasedání.

Ing. Bc. Martin Hyský

předseda Výboru pro rozvoj strategických projektů, životní prostředí a MA 21 Zastupitelstva Kraje Vysočina

Zpracovala Dana Vrábelová dne 24. 10. 2022.